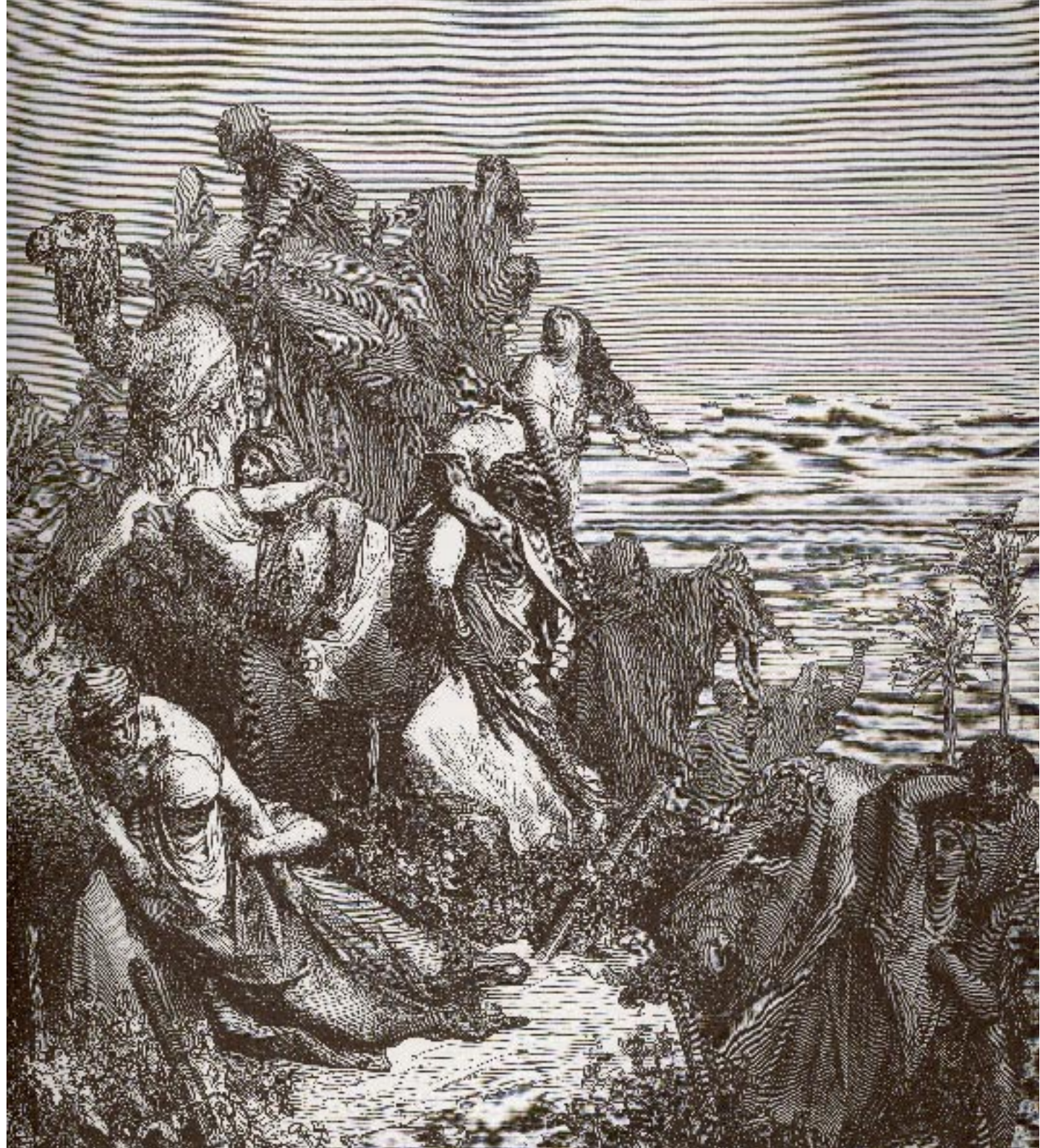

JACQUES CAMATTE & GIANNI COLLU OM ORGANISERING

Följande brev, daterat fjärde september 1969, ledde till upplösningen av gruppen som hade börjat formeras på basis av de ställningstaganden som framfördes i *Invariance*. Brevet öppnade upp ett viktigt område för reflektion och debatt som har fortsatt sedan dess. Vissa slutsatser som dragits av denna debatt har redan diskuterats i *Övergång*, nr. 8, serie 1.

Även om vissa av punkterna som brevet tar upp delvis har behandlats, så har vi knappt berört andra. Därför är det nödvändigt, för att vi ska kunna bryta med det förflutna, att publicera det nu. Publiceringen av brevet borde möjliggöra för läsaren att förstå vad som har uppnåtts hittills och vad som återstår att göra.

Eftersom brevet både är ett brott (och därmed en avslutning) och en utgångspunkt för något nytt, innehåller det en viss mängd oprecisa uttalanden som är frön till möjliga fel. Vi kommer därför att ta fasta på de viktigaste problemen i notapparaten. Dessutom kan vår förkastelse av smågruppen ha tolkats som en återvändo till en mer eller mindre stirneriansk individualism, eftersom vi inte var kapabla att sätta konturer på hur man ”konkret” är revolutionär när vi väl förkastat gängmetoden. Som om den enda garantin hädanefter skulle vara den subjektivitet som kultiveras av varje enskild revolutionär! Inte alls. Det var nödvändigt att förkasta en viss uppfattning av den samhälleliga verkligheten och den därtill kopplade praktiken, eftersom den var utgångspunkten för gängprocessen. Då vi helt drog oss undan från den gruppbaseade rörelsen var det därför möjligt att träda i förbund med andra revolutionärer som hade brutit med den på ett liknande sätt. Vid den här tidpunkten producerades revolutionärer som nästan omedelbart överskred den punkt vi var vid när vi var tvungna att göra vår brytning. Således skulle det kunna finnas material för ett möjligt ”sammangående”, som vi skulle ha övervägt om vi nu inte hade tänkt bryta med det politiska perspektivet ända ned till djupet av våra individuella medvetanden. Eftersom politikens väsen i grunden är representation försöker varje grupp alltid projicera en imponerande bild av sig själv på den samhälleliga bioduken. Grupperna förklarar hela tiden hur de representerar sig själva för att – av vissa – erkännas som förtruppen som representerar andra, klassen. Detta avslöjas i den kända frågan ”vad utmärker oss?” från allehanda små grupper, i sökandet efter erkännande. All avgränsning är begränsning och leder ofta relativt snabbt till att reducera avgränsningen till några representativa paroller för falsk marknadsfö-

ring av gruppen. All politisk representation är en skärm och därmed ett hinder för en fusion av styrkor. Eftersom representation kan ske såväl på en individuell- som på en gruppnivå skulle en återvändo till den tidigare nivån innebära en återupprepning av det förflutna för oss.

Jacques Camatte, 1972

* * *

Ingen av oss ger ett jota för popularitet. Bevis, t.ex, emot all personkult, emot de talrika berömmelsemanövrar som jag sedan tiden i Internationalen har molesterats av från åtskilliga länder, har jag aldrig dragit fram något på publicitetens område och har inte heller svarat dem, bortsett från då och då genom utskällning. När Engels och jag först gick med i det hemliga kommunistiska sällskapet så skedde det endast på villkor att allt som leder mot en vidskeplig auktoritetstro skulle raderas från statuterna.

Marx till Bloss, 10 november 1877, *riff-raff* nr. 8, s. 433-434

Kan man i det borgerliga umgänget eller i dess trade undgå denna smuts? Först i det senare är den i sin naturliga hemvist. [...] Den uppriktiga gemenhetens eller gemena uppriktighetens moraliska betalningsförmåga (även detta blott, vilket varje handelskris visar, under mycket tvetydiga klausuler) står för mig inte ett dyft högre än den irrespektable gemenheten, som vare sig de första kristna församlingarna eller jakobinerklubben, eller vårt före detta »Förbund» har kunnat hålla sig helt rena ifrån. I det borgerliga umgänget vänjer man sig endast vid känslan av att förlora inför den respektable gemenheten eller gemena respektabiliteten. (Marx till Freiligrath, 29 februari 1860, *riff-raff* nr. 8, s. 428-429)

Kapitalets uppkomst inom den materiella existensen och därmed inom den samhälleliga gemenskapen efterföljs av den traditionella, personliga kapitalistens försvinnande, den relativa – ibland absoluta – förminskningen av proletariatet och de nya medelklassernas tillväxt. Varje mänsklig gemenskap, oavsett hur liten den än är, betingas av den materiella gemenskapens existenssätt. Det nuvarande existenssättet härleds ur det faktum att kapitalet har förmågan att värdeförmera sig självt, och därför endast existerar och utvecklas om en partikel av det konfronterar hela samhällligheten samtidigt som detta delkapital blir autonomt och därmed ställs i relation till den totalt socialiserade ekvivalenten, kapitalet. Kapitalet behöver denna konfron-

tation (konkurrens, rivalitet) eftersom kapitalet enbart existerar genom differentiering. Från denna punkt formeras en samhällelig gemenskap som baseras på rivaliserande organisationers (gång) konkurrens.

Den reproducerar en ny finansaristokrati, en ny sorts parasiter i form av projektmakare, spekulanter och direktörer utan praktisk funktion; ett helt system av svindel och bedrägeri med hjälp av företagsetablering, aktieemission och aktiehandel. Det är privat produktion utan kontroll av privategendomen.

Marx, K. *Kapitalet – tredje boken*. Bo Cavefors bokförlag, 1978. s. 399

Expropriationen utsträcker från den direkta producenten, nu gäller den t.o.m. de mindre och medelstora kapitalisterna. Den är utgångspunkten för det kapitalistiska produktionssättet; att genomföra expropriationen är dettas mål och då i sista instans expropriation av alla enskilda från produktionsmedlen, som under den samhällliga produktionens utveckling upphör att vara medel för och produkter av privatproduktion och nu endast kan vara produktionsmedel i händerna på sammanslutna producenter, och därmed deras samhällliga egendom liksom de är deras samhällliga produkt. Men själva expropriationen har inom det kapitalistiska systemet en motsägelsefylld form; här tillägnar sig ett fåtal samhällelig egendom och genom krediten får detta fåtal alltmera karaktären av rena spekulanter.

Ibid. s. 400

Såsom produktionsprocessens (värdeproduktionens) hemvist begränsar företaget kapitalrörelsen och fixerar den vid en specifik plats. Därför måste den övervinna denna stabilisering genom att överskrida sin fixerade karaktär. På så sätt föds det egendomslösa företaget, vilket fortfarande tillåter en mystifierad realiseringsform för mervärdet. Här är det konstanta kapitalet lika med noll, och därför behövs endast ett litet kapitalförskott för att få rullning på ”företaget”. Slutligen finns till och med påhittade företag, som erbjuder utvecklingen av den mest okontrollerade spekulat.

Idag framträder kapitalet ständigt i form av ’organisering’. Bakom detta ord – synonymt med broderskap i öppen kamp på den härliga arbetarkampens tid, finns numera endast en hycklande fiktion av *gemensamma intressen* mellan företagare, administratörer, tekniker, utbildade arbetare, robotar och vakthundar – bakom

företagens intetsägande och antimnemoniska varumärken, bakom termerna ”produktionselement” och ”stimulering av nationalprodukten” uppfyller kapitalet fortfarande sin gamla vedervärdiga funktion. En funktion som är långt mycket mer ovärdig än den entreprenör, som vid det borgerliga samhällets gryning, bidrog med intelligens, mod och verklig pionjäranda.

Organisationen är inte endast den moderna och avpersonaliserade kapitalisten, utan även en kapitalist utan kapital eftersom den inte behöver något...

Företagsorganisationen har sin egen plan. Den etablerar inte en pålitlig firma med resurser utan en ’korporativ front’ med fiktivt kapital¹. Om något betalas i förskott är det endast för att få sympati hos de regeringsdepartement som överser bud, förslag och kontrakt.

Detta uppenbarar det falska i den stupida doktrinen om att stats- eller partibyråkratin utgör en ny härskande klass som är i konflikt med såväl proletärer och kapitalister. En patetisk hypotes som enkelt avfärdas från en marxistisk ståndpunkt. Idag är ’specialisten’ ett rovdjur och byråkraten en miserabel rövslickare.

Organisationen skiljer sig från arbetarkommunen (en frihetlig illusion som inte kan finnas inom några definierade gränser) på så vis att i varje form är den baserad på en hierarki av funktioner och förmåner, i stället för att vara baserad på jämlikheten i utförandet av ett gemensamt arbete. Det kan inte vara på något annat vis när firman är autonom på marknaden och måste uppvisa ett vinstgivande balanskonto.

Nyligen utgivna rapporter från Ryssland gällande den regionala decentraliseringen och den utökade självständigheten i särskilda koncerner visar att trenden går mot en explosiv utökning av *kontraktsystemet*, genom vilket staten hyr ut sig själv till organisationer i alla ekonomins sektorer, organisationer som är faktiska företagsgång, med en föränderlig och undflyende personalsammansättning. Detta liknar de åtskilliga giriga former som karakteriserar den moderna konstruktionsindustrin i alla samtida kapitalistiska system.”

(Bordiga, A. ”Den ekonomiska och samhälleliga strukturen i dagens Ryssland” *il programma comunista*, no. 7, 1957. Edition de L’oubli 1975, s. 230 f.)

Staten hyr inte bara ut sig själv till gäng, utan den blir ett gäng själv. Icke desto mindre spelar den fortfarande förmedlarens roll.

Absolut monarki (som själv är en produkt av det växande borgerliga välståndet

och utvecklas till en punkt där den blir inkompatibel med gamla feodala relationer) nödvändiggör på ett bestämt sätt en allmän makt som hävdar sig själv genom egalitära former. Den absoluta monarkin måste kunna utöva denna makt i hela periferin; den behöver denna makt som en materiell hävstång för den allmänna ekvivalenten; för välståndet som blir allt mer effektivt och mäktigt i sina former och allt mer självständigt från alla speciella, lokala, naturliga, individuella förhållanden.

Marx, K. *Grundrisse*, Europäische Verlagsanstalt, Frankfurt s. 873.

Statens framträdande i sin rena form, som den allmänna ekvivalentens makt, skedde samtidigt med värdelagens tillväxt, nämligen under den enkla varuproduktionens epok. När kapitalet var i den formella underordningens fas, när kapitalet ännu inte dominerade värdelagen, var staten förmedlingen mellan kapital och [...]² båda förblev i tidigare produktionssätt och proletarietet självt. Kreditsystemet var fortfarande outvecklat och hade ännu inte givit något storskaligt upphov till fiktivt kapital. Kapital krävde fortfarande en rigid guldstandard. Med övergången till reell subsumtion skapade kapitalet sin allmänna ekvivalent som inte kunde vara lika rigid som den varit i den enkla cirkulationens period. Staten själv var tvungen att förlora sin rigiditet och omvandlas till ett gäng som medlade mellan olika gäng och mellan partikulära kapital och totalkapitalet.

Vi kan se samma sorts förändring i den politiska sfären. Ett partis centralkommitté eller centrum för alla grupper spelar samma roll som staten. Den demokratiska centralismen lyckades endast imitera den parlamentariska form som var karakteristisk för den formella underordningen. Och den organiska centralismen, som enbart definierades i negativa termer såsom en vägran av demokratin och demokratin form (minoritetens underordnande under majoriteten, röstning, kongresser osv.), fastnade emellertid i demokratin mer moderna former. Detta resulterar i organisationsmystiken (precis som med fascismen). Det var på detta sätt som PCI (Internationella Kommunistiska Partiet) omvandlades till ett gäng.

När proletarietet har blivit förintat möter denna organisationstendens hos kapitalet inget verkligt motstånd i samhället och kan således reproduceras allt mer effektivt. Proletariatets verkliga väsen har förnekats emedan arbetarklassen enbart existerar som ett objekt för kapitalet. På ett liknande sätt har proletarietets teori, marxismen, förstörts: Kautsky började med att revidera marxismen och Bernstein upplöste den. Detta skedde på ett definitivt sätt, eftersom inget proletärt angrepp därefter har lyckats återetablera marxismen. Detta är endast ett annat sätt att säga att kapitalet har lyckats etablera sin reella subsumtion av arbetet. För att uppnå detta var

kapitalet tvunget att absorbera den rörelse som negerar det, proletariatet, och etablera en enhet där proletariatet endast är ett objekt för kapitalet. Denna enhet kan endast förstöras av en kris, såsom de som beskrevs av Marx. Därav följer att alla politiska organisationer med arbetarklassförankring har försvunnit. I deras ställe konfronterar gängen varandra i en obscen tävlan, rena maffiaorganisationer rivaliserar om medlemmar samtidigt som de är identiska till sitt väsen.

Gängens existens härrör således från kapitalets tendens att absorbera sina motsättningar, från dess negationsrörelse och från dess reproduktion i fiktiv form. Kapitalet förnekar, eller tenderar att förneka, de grundläggande principer på vilka det baseras; men i verkligheten återupplivar det dessa i en fiktiv form. Gänget är ett klart uttryck för denna dualitet:

- bossen som kommenderar – en karikatyr av den traditionella individen (och hans klick).
- den kollektiva formen – en karikatyr av en gemenskap som är baserad på gemensamma intressen.

Negationsrörelsen är således återabsorberad i gänget, vilket är framträdelsens realisering. Gänget uppfyller även ett annat av kapitalets krav: det ersätter alla naturliga eller mänskliga förutsättningar med förutsättningar betingade av kapitalet.

I sina yttre relationer tenderar det politiska gänget att maskera existensen av en klick eftersom det måste förföra för att kunna rekrytera. Det smyckar sig med ödmjukhetens slöja för att öka sin makt. När gänget försöker nå externa element genom tidningar, tidskrifter, och flygblad, tror gänget att det måste tala på massans nivå för att bli förstått. Det talar om det omedelbara eftersom det vill förmedla. Då alla utanför gänget betraktas som efterblivna känner gänget sig nödgat att publicera banaliteter och struntprat för att lyckas förföra dem. I slutändan förför gänget sig självt med sitt eget skitsnack och absorberas därmed av den omkringliggande miljön. Ett annat gäng kommer till sist att ta dess plats och dess första teoretiska klagomål kommer att bestå av att härleda alla misstag och felgrepp till dem som har föregått det. På det sättet letar man efter ett nytt språk för att återigen begynna förförelsens stora praktik; för att kunna förföra måste gänget framstå som om just det gänget är annorlunda alla andra.

Väl inne i gänget (eller alla sorters företag) binds individen till det genom alla det kapitalistiska samhällets psykologiska beroenden. Om hon uppvisar några kapaciteter så exploateras de omedelbart utan att individen haft chansen att bemästra ”teorin” som hon har accepterat. I utbyte får hon en position i den styrande klick, hon görs till en miniboss. Om hon inte uppvisar några kapaciteter äger ett utbyte likväl rum; mellan hennes tillträde till gänget och hennes plikt

att sprida dess ställningstaganden. Till och med i de grupper som vill fly det samhälleligt givna tenderar gängmekanismen att segra på grund av de olika graderna av teoretisk utveckling bland de medlemmar som gruppen består av. Oförmågan att konfrontera teoretiska frågor självständigt leder individen att ta sin tillflykt bakom en annan medlems auktoritet, som objektivt blir ledare, eller bakom gruppen som helhet, som blir ett gäng. I sina relationer utanför gruppen använder individen sitt medlemskap för att exkludera andra och för att differentiera sig från dem, om endast för att försvara sig mot erkännandet av sina egna teoretiska svagheter. Att tillhöra för att exkludera är den interna dynamiken i ett gäng; som grundas på opposition – erkänd eller inte – mellan gruppens inre och yttre element. Till och med en informell grupp förfaller till ett politiskt maffiagäng, det klassiska fallet där teori blir till ideologi.

Längtan efter att tillhöra ett gäng kommer från önskan att identifieras med en grupp som innefattar en viss grad av prestige, teoretisk prestige för intellektuella och organisatorisk prestige för så kallade praktiska män. Kommersiell logik når ända in i den ”teoretiska” formeringen. Med en växande mängd ideologiska varukapital att realisera blir det nödvändigt att skapa en djup motivation för folk att köpa varorna. Den bästa motivationen för detta är: lär dig mer, läs mer, för att kunna vara högre än och skild från massan. Prestige och exklusion är tecknen på konkurrens i alla dess former; och så även bland gängen, som måste förfäktat sin originalitet, sin prestige, för att få uppmärksamhet. Det är ur detta som organisationskulten och förhålligandet av gängets besynnerliga egenskaper utvecklas. Från den punkten handlar det inte längre om att försvara en ”teori”, utan om att bevara en organisatorisk tradition (se exempelvis PCI och dess idoldyrkan av den italienska kommunistiska vänstern).³

Även teori eftersöks ofta för att användas i politisk manövrering, till exempel för att understödja sitt försök att nå en ledarskapsposition eller för att rättfärdiga avsättandet av den nuvarande ledaren.

Motsättningen inre-yttre och gängstrukturen utvecklar konkurrensandan till maximum. Givet skillnaderna i teoretisk kunskap bland medlemmarna blir tillägnelsen av teori de facto ett element i det politiska naturliga urvalet, en omskrivning av arbetsdelning. Å ena sidan teoretiserar man om det existerande samhället, men å andra sidan emulerar man samhället under förvändningen att man negerar det och hierarkiseringen når ännu större extremer än i samhället-i-stort; framförallt då motsättningen mellan inre och yttre reproduceras internt såsom delningen mellan gängets centrum och massan av militanter.

Det politiska gänget uppnår perfektion i de grupper som hävdar att de vill överskrida nuvarande samhälleliga former (sådana former som individ-, ledar- och demokratidyrkan). I praktiken innebär anonymitet – som helt enkelt förstås som antiindividualism – en ohämmad

exploatering av gängmedlemmar till klickens förtjänst, som vinner prestige för allt som gänget producerar. Och organisk centralism blir hycklandets praktik, eftersom fusket och myglandet som man finner i de grupper som organiserar sig genom demokratisk centralism äger rum även i den organiska centralismen, även om man förnekar att det gör det.

Det som underhåller den uppenbara enheten i gängets livmoder är hotet om uteslutning. De som inte respekterar normerna avvisas med förtal; och även om de själva hoppar av så är effekten densamma. Detta hot fungerar även som psykologisk utpressning för de som är kvar. Samma process framträder på olika sätt i olika sorters gäng.

I företagsgänget, den moderna företagsformen, sparkas individen ut och finner sig själv ligandes på gatan.

I ungdomsgänget blir individen misshandlad eller dödad. Här, där vi ser revolten i dess råa form, som avvikelse, är den ensamma individen svag, saknar skydd och tvingas således in i ett gäng.

I det politiska gänget utesluts individen genom förtal, som inte är något annat än en sublimering av avrättningen. Förtalet rättfärdigar hans uteslutning eller används för att tvinga honom att lämna gruppen ”av egen fri vilja”.

I verkligheten används de olika metoderna självklart av både den ena och den andra typen av gäng. Det finns mord som är kopplade till företagsuppställningar likaväl som det finns skiljedomar som resulterar i mord.

Således är kapitalismen organisationens triumf och organisationsformen är gänget. Detta är fascismens triumf. I USA kan vi finna maffiagänget på alla samhällsliga nivåer. Likaså i Sovjetunionen. Teorin om den hierarkiska, byråkratiska kapitalismen, i den formella meningen, är en absurditet eftersom gänget är en informell organism.

Ett alternativ på den teoretiska nivån är upphöjandet av disciplinen, kravet på militantens renhet (se exempelvis gruppen *Rivoluzione comunista* som bröt med PCI 1964 angående frågan om skapandet av en verklig elit av militanter som inte skulle göra något annat än återuppliva ”ultra-bolsjevismens” positioner, som Lukacs såg som alternativet till det opportunistiska massparti som det tyska kommunistpartiet hade blivit på två år [se ”Metodologiska aspekter på organisationsfrågan” i *Historia och klassmedvetande*]). Det är som att i frågan om sexualiteten hävda att alternativet till värdenas förfall är askes. Dessutom skapar denna syn en avgrund mellan teori och praktik, då den abstraherar bort sig själv från verkligheten.

Allt detta uttrycker den växande separationen av individen från den mänskliga gemenskapen, det uttrycker det Marx kallade för fattigdom. Gängbildningen är en illusorisk form av gemenskap. I frågan om ungdomsgänget är den resultatet av fixeringen vid revoltinstinkten i dess

omedelbara form. Det politiska gänget vill å andra sidan visa upp sin illusoriska gemenskap som en modell för hela samhället. Detta är ett utopiskt beteende utan reell bas. Utopisterna hoppades att hela mänskligheten så småningom skulle inkluderas i de gemenskaper som de skapade genom att efterlikna dem, men alla dessa gemenskaper absorberades av kapitalet. Så denna sentens från den första internationalens inledningstal är mer sann nu än någonsin tidigare: ”Arbetarnas frigörelse måste vara arbetarnas eget verk.”

Proletariatet måste idag vara en prefiguration av det kommunistiska samhället och på sätt förverkliga en kommunistisk teori, annars förblir arbetarklassen en del av det nuvarande samhället. Majrörelsen var denna prefigurations begynnelse. En konsekvens av det som sagts hittills är därför att proletariatet inte kan erkänna sig självt i någon organisation eftersom det redan genomlider dem i andra former. Majrörelsen visar detta tydligt.

När proletariatet brutit samman är dess omedelbara existensform själva kapitalprocessen. Arbetarpartierna på Marx tid skapades av proletärens omedelbara rörelse under den perioden. Deras öde var att spela det borgerligt-parlamentariska spelet. Idag, när den uppenbara politiska himmelsgemenskapen som konstitueras av parlament och partier har skuggats av kapitalets utveckling är de ”organisationer” som hävdar sig vara proletära endast gäng eller klickar som, genom statens förmedling, spelar samma roll som alla andra grupper som är i kapitalets direkta tjänst. Detta är den gruppbaseade fasen. På Marx tid bestod överskridandet av sekterna i arbetarrörelsens enhet. Idag manifesterar partierna, dessa grupper, inte enbart en brist på enhet utan själva avsaknaden av klasskamp. De bråkar om proletariatets rester. De teoretiserar om proletariatet i dess omedelbara realitet och motsätter sig dess rörelse. I denna mening realiserar de kapitalets krav på stabilitet. Därför behöver proletariatet förstöra dessa grupper, snarare än att överskrida dem.

Kritiken av kapitalet borde således vara en kritik av maffiagruppen i alla dess former, av kapitalet som organism; kapitalet blir individens verkliga liv och sätt att vara med andra (se exempelvis Marcuse, *Den endimensionella människan* och Galbraith, *The new industrial state*). Teorin som kritiserar gruppen kan inte reproducera den. Konsekvensen av detta är vägran av allt gruppliv; antingen detta eller gemenskapens illusion. I detta ämne kan vi återigen ta upp Engels kritik av Sonvillerskongressen. Det han då sa om internationalen är tillämpligt på dagens grupper. Kritiken kan summeras så här: på Marx tid kunde inte proletariatet negera sig själv – i den meningen att det under revolutionens gång var tvunget att upprätta sig självt som härskande klass: 1848, 1871, 1917. Det blev en definitiv separation mellan det formella och det historiska partiet. Idag kan partiet endast vara det historiska partiet. Varje formell rörelse är en reproduktion av detta samhälle och proletariatet är i allt väsentligt *utanför dessa rörelser*. En grupp kan på intet sätt

låtsas förverkliga gemenskapen utan att ta proletariatets plats, som ensamt kan förverkliga gemenskapen. Ett sådant försök introducerar en förvrängning som föder teoretisk ambivalens och praktiskt hyckleri. Det är inte tillräckligt att utveckla kritiken av kapitalet, inte ens att bekräfta att det inte finns några organisatoriska kopplingar; det är nödvändigt att undvika att reproducera gängstrukturen, eftersom den är samhällets spontana produkt. Detta borde vara grunden för kritiken av den italienska vänstern och vårt existenssätt sedan brottet med PCI.

Revolutionären får inte identifiera sig med en grupp utan måste känna igen sig själv i en teori som inte är beroende av en grupp eller en tidskrift, eftersom teorin måste vara ett uttryck för en reell klasskamp. Det är i denna bemärkelse som anonymitetens verkliga mening framställs snarare än som individens negation (som det kapitalistiska samhället själv genomför). Samstämmigheten är således runt ett arbete som är under utveckling och som behöver utvecklas. Det är på grund av detta som teoretisk kunskap och längtan efter teoretisk utveckling är absolut nödvändig om relationen lärare-student – en annan form av motsättningen medvetande-materia, ledare-massa – inte ska upprepas och återuppleva följeslagandets praktik. Därutöver måste längtan efter teoretisk utveckling förverkligas på ett autonomt och personligt sätt och inte via en grupp som sätter upp sig själv som en sorts pessar mellan individen och teorin.

Det är nödvändigt att återvända till Marx attityd gentemot alla grupper för att förstå varför brottet med gängpraktiken borde genomföras:

- vägra återskapa en grupp, till och med en informell sådan (se exempelvis Marx och Engels korrespondens, flera verk om revolutionen 1848 och pamfletter som *Exilens hjältar!* 1852)
- bibehåll ett nätverk av personliga kontakter med människor som har insett (eller är på väg att inse) den högsta nivån av teoretisk kunskap: antiföljarism, anti-pedagogik; partiet i en historisk mening är ingen skola⁴.

Marx aktivitet bestod alltid av att uppenbara den verkliga rörelse som leder till kommunism och att försvara proletariatets vinster i sin kamp mot kapitalet. Härifrån kommer Marx ställningstagande 1871 som uppenbarar Pariskommunens ”omöjliga handling” och hans förklaring att första internationalen vare sig var ett barn till en teori eller en sekt. Samma sak är nödvändig nu. De som önskar träda i förbund med det arbete som framförs i den här tidskriften för att utveckla den och försäkra en mer detaljerad, precisare och fullödigare exposition, borde rikta in sina relationer enligt de linjer som antyds i diskussion av Marx verk ovan. Om de misslyckas med detta kommer de att tvingas återvända till gängpraktiken.

Av detta följer att det även är nödvändigt att utveckla en kritik av den italienska vänsterkommunismens förståelse av ”programmet”. Att denna förståelse av ett ”kommunistiskt program” aldrig har utvecklats tillräckligt mycket belyses av det faktum att Martov-Lenin-debatten uppenbarade sig i vänsterns hjärta vid ett visst tillfälle. Polemiken var redan resultaterat av det faktum att Marx förståelse av revolutionär teori förstörts och detta reflekterades i en fullkomlig separation av begreppen teori och praktik. För proletariatet, i Marx mening, skapar klasskampen medvetande lika mycket som det radikaliserar det. Kritiken av kapitalet uttrycker ett medvetande som redan producerats av klasskampen och förebådar därför dess framtid. För Marx och Engels är proletär rörelse = teori = kommunism.

Mr. Heinzen föreställer sig kommunismen som en särskild doktrin som härrör ur en bestämd teoretisk princip som dess kärna och drar vidare konsekvenser av detta. Mr. Heinzen har väldigt fel. Kommunismen är ingen doktrin, utan en rörelse som växer från fakta snarare än principer. Kommunisterna förutsätter inte den eller den filosofin utan all förfluten historia och framförallt, dess verkliga och faktiska resultat i de civiliserade länderna. [...] Till den grad kommunismen är en teori är den det teoretiska uttrycket för proletariatets situation i sin kamp och den teoretiska sammanfattningen av förutsättningarna för proletariatets frigörelse. Engels, F. ”Die Kommunisten und Karl Heinzen”, *Deutsche-Brüsseler-Zeitung* nr 79, 3 oktober 1847, vår övers.

Det är faktiskt så att problemet med medvetande som kommer utifrån inte finns för Marx. Det fanns aldrig någon fråga om hur militanter skulle skapas, om aktivism eller akademism. Likaledes var problematiken med massornas självutbildning, i rådskommunisternas bemärkelse (falska lärjungar till Rosa Luxemburg och verkliga lärjungar till den pedagogiska reformismen), icke-existerande för Marx. Luxemburgs teori om klassrörelsen, som från början av kampen finner omständigheterna för sin radikalisering inom sig själv, är närmast Marx ställningstagande (se exempelvis hennes ståndpunkt om ”massans kreativitet”, bortom dess omedelbara existens).

Detta visar på nödvändigheten att överskrida det borgerliga sättet att uppfatta och begreppsliggöra den samhälleliga verkligheten och istället återuppliva, såsom Marx gjorde, Hegels uppvisning av den förmedlade formen av varje omedelbarhet. För det är karakteristiskt för varje ”vetenskaplig” tanke att acceptera det omedelbara faktumet som det verkliga kunskapsobjektet utan att uppfatta och begreppsliggöra den förmedling som underbygger det. Det är på grund av sådan gnoseologi som det samhälleliga framträdandet i det kapitalistiska samhället blir verk-

lighet och vice versa. Proletariatets verkliga vara göms och klassen uppfattas i sin uppenbara livsform. Det är detta som dels grundar problemet med medvetandet som kommer utifrån, dels grundar faktumet att när proletariatet uppenbarar sitt verkliga vara (1905-1917) lämnas alla fördummade och förvånade. Den italienska vänsterkommunismen, trots dess viktiga förståelse av teorin om proletariatet, bröt inte 1950 definitivt med sitt förflutna (1919-1926). Dess kritik av trotskismen, rådkommunismen osv. innebar inte den integrerade restorationen av Marx begrepp parti och proletariat. På grund av detta vacklade dess officiella position och dess verkliga väsen mellan en förståelse av programmet som en ”marxistisk skola” och en trotskistliknande aktivism. Denna andra aspekt dominerade efter 1960 på grund av att en klick gangstrar, som var fullkomligt främmande för teorin och proletariatet, tog över ”skolan”, framförallt tack vare dess fortsatta ambivalens i några livsavgörande problem: fackföreningsfrågan och förståelsen av ”proletariatets förtrupp”, som faktiskt avfärdades i handling och officiell diskussion men som förblev partiets officiella kanon. Det var då Martov-Lenin-debatten om organisationsfrågan åter uppenbarade sig, vilket visade att denna strömning verkligen var död och ledde till gruppens försvinnande under maj 1968.

Det ska anmärkas att sedan vi lämnat PCI har vi försökt lösa upp den nämnda ambivalensen genom att göra vårt bästa för att uppenbara vänsterns positiva aspekter. Detta resulterade endast i att vi odlade vänsterns myter och blev dess mest extrema uttryck (se exempelvis artiklarna i *Invariance*). Och detta bidrog till att vi åter föll in i en grupptaktik. Även om vi betraktade vår grupp som ”informell” bar den med sig den oundvikliga tendensen att substituera sig själv för proletariatet. Det är inte längre frågan om att bråka om partiets anpassning utan att erkänna att om anpassning till samhället har ägt rum så är det för att till och med den italienska kommunistiska vänsterns teori inte var en integrerad del av proletariatets teori. Således är det inte längre tillräckligt att säga att partigrundandet 1943 var för tidigt; det är nödvändigt att säga att det var en absurditet. Följaktligen är det nödvändigt för oss att bryta med vårt förflutna och återvända till Marx ståndpunkt.

Detta brev har inte skrivits främst för att definitivt uttömma ämnet som diskuteras; det är menat som ett *brott* med ”hela” vårt förflutna i grupper.

FOTNOTER

¹ ”Fiktivt” kommer från *finto* på italienskan, som inte överensstämmer med termen ”fiktivt” i *Kapitalet*, men står nära det.

² Oklart i ursprungstexten.

³ Amadeo Bordiga och de teoretiker som stod nära honom är kända som den italienska kommunistiska vänstern. Mer precist är den ”italienska vänstern” en hänvisning till den italienska vänsterkommunistiska traditionen: vänsteroppositionen i det Italienska Socialistpartiet (1910/12, 1921), ledningen av det Italienska Kommunistpartiet (1921-24), vänsteroppositionen i det Italienska Kommunistpartiet (1924-26), den vänsterkommunistiska fraktionen i Belgien och Frankrike (Bilan och Prometeo: 1926-43), återskapandet av italiensk vänsterkommunism (Battaglia Comunista, Prometeo 1944-52) och det Internationella Kommunistiska Partiet (Il programma comunista: 1952-70; Bordiga dog 1970).

⁴ Att tala om att återgå till en attityd som Marx vid en särskild punkt i sin revolutionära aktivitet antog var resultatet av en djup oförmåga att förstå att kapitalets fas av formell underordning var avslutad. Marx var tvungen att anta en position som endast var sann för den perioden. Vidare är hans teoretiska ståndpunkt om partiet inte lika rigid som brevet antyder här. Något som är än mindre acceptabelt i påståendena ovan är att de skulle kunna leda till en ny medvetandeteori som kommer utifrån via en elitistisk förståelse av den revolutionära rörelsens utveckling.

Vägran av all organisation är inte en enkel antiorganisatorisk ståndpunkt. Att lämna vägran där skulle återigen manifesteras viljan att vara originell, att försöka upprätta sig själv som annorlunda och därmed nå en ståndpunkt som ska attrahera människor. Därifrån skulle gruppbildningen börja ännu en gång.

Vår ståndpunkt i frågan om gruppernas upplösning härrör från studiet av det kapitalistiska produktionssättets tillblivelse å ena sidan och vår karakterisering av majrörelsen å andra. Vi är djupt övertygade om att det revolutionära fenomenet är i rörelse och att medvetandet följer handlingen, som alltid. Detta innebär att inom den breda rebellrörelsen mot kapitalet kommer revolutionärer att anta ett bestämt beteende – som inte kommer nås över en natt – som är kompatibelt med den bestämda och bestämmande kampen gentemot *kapitalet*.

Vi kan förutse innehållet i en dylik ”organisation”. Den kommer att kombinera aspirationen till mänsklig gemenskap och individuell bekräftelse, som är den utmärkande egenskapen för den nuvarande revolutionära fasen. Den kommer att sikta på människans återförening med naturen, då den kommunistiska revolutionen även är en naturens revolt (dvs. mot kapitalet; vidare är den endast detta genom ett nytt förhållande till naturen) och är det enda sättet som vi kommer att överleva på, genom att avvärja det andra av de två alternativ vi står inför idag: kommunism eller den mänskliga artens undergång.

För att bättre förstå detta organisatoriska tillblivande, så vi kan underlätta det utan att hämma vad det än är, så är det viktigt att förkasta alla gamla former och inträda i den breda rörelsen för vår befrielse, som utvecklar sig på en världsskala, utan *aprioriska* principer. Det är nödvändigt att röja undan allt som kan vara ett hinder för den revolutionära rörelsen. Under givna omständigheter och i utvecklingen av specifika handlingar kommer den revolutionära strömningen struktureras och strukturera sig själv inte enbart passivt, spontant, utan genom att alltid rikta kraften mot hur vi ska realisera det verkliga Gemeinwesen (mänskligt väsen) och den samhälleliga människa, som innebär människans förlikelse med naturen. (Camatte, 1972)